

VÄRLDS HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 3 2016

EN
BÄTTRE
VÄRLD

SVERIGE OCH FN 70 år av vänskap

*Stora
framsteg för
Flicka-projektet
SIDAN 19*

*MR-priset
2016 till Sara
Mohammad
SIDAN 18*

Colombias president Juan Manuel Santos skakar hand med FARC-ledaren Timoleón Jiménez vid en ceremoni i Havanna i juni då man skrev under en överenskommelse om vapenvila. Bakom dem står Kubas president Raul Castro och till vänster FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon.

HISTORISKT FREDSAVTAL I COLOMBIA

En av världens äldsta konflikter, den mellan FARC-gerillan och Colombias regering, kan vara över. Efter fyra års fredssamtal på Kuba skrevs en vapenvila under i juni, och i augusti kom ett efterlängtat fredsavtal efter över 50 års inbördeskrig.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon gratulerade de två förhandlingsdelegationerna men sa också, nu när fredssamtalen slutförts, att "lika stor beslutsamhet och föredömliga ansträngningar kommer att krävas för att fullfölja överenskommelsen". FN:s säkerhetsråd har, efter förfrågan från båda parter, gått med på att skicka obeväpnade observatörer till Colombia för att övervaka att vapnen läggs ner och avtalet verkställs.

FN-KRITIK MOT MORDVÅG I FILIPPINERNA

Över 850 misstänkta knarklangare och drogmissbrukare har mördats i Filippinerna sedan president Rodrigo Duterte tillträdde i maj. Under både valkampanjen och sina första dagar som president uppmanade Duterte såväl polis som allmänhet att döda personer som sålde eller använde droger och vägrade överlämna sig till polisen.

FN-kontoret för mänskliga rättigheter (OHCHR) riktade i mitten av augusti stark kritik mot presidentens löften om straffrihet och belöningar till de som överlämnar knarklangare "döda eller levande" och understök att brottsanklagelser ska hanteras i en riktig domstol, inte av beväpnade män på gatorna.

– En stat är skyldig att säkerställa varje medborgares rätt till liv och säkerhet, oavsett om man är misstänkt för brott eller inte, sa Agnes Callamard, FN:s särskilda rapportör för summariska avrättningar.

President Duterte svarade på kritiken i ett tal den 22 augusti och hotade då med att lämna FN som han menade ändå aldrig gjort något för Filippinerna. Dagen efter demoterades uppgiften av utrikesminister Perfecto Yasay som meddelade att landet stannar i FN och att Dutertes uttalande endast skulle ses som uttryck för djup besvikelse och frustration.

FN LARMAR OM BARN SOLDATER I SYDSUDAN

Sedan konflikten bröt ut i Sydsudan i december 2013 beräknas ca 16 000 barnsoldater ha rekryterats i landet. FN:s barnfond Unicef har i ett pressmeddelande krävt att rekryteringen upphör omedelbart och att alla barn som hålls av väpnade grupper ska frigges.

2015 friställdes under Unicefs övervakning 1775 barnsoldater vilket var en av de största demobiliseringsprocesserna av barnsoldater som någonsin ägt rum. Nu rapporterar dock Unicef att 650 barnsoldater rekryterats i år, och att nya rekryteringar och strider riskerar att underminera de tidigare framgångarna. Det rapporteras också om ökat sexuellt våld mot och bortförande av flickor och kvinnor, problem som redan tidigare var stora och nu förvärrats.

– Drömmen vi alla delade för barnen i detta unga land har blivit en mardröm, säger Unicefs biträdande chef Justin Forsyth. Enligt honom är humanitära insatser över hela landet enda sättet att undvika katastrofala konsekvenser för barn och deras familjer.

BAN VILL FORTSÄTTA UTREDA HAMMARSKJÖLDS DÖD

I en rapport till FN:s generalförsamling i slutet av augusti meddelade FN:s general-

sekreterare Ban Ki-moon att han vill fortsätta utreda omständigheterna kring den flygkrasch som i september 1961 dödade den dåvarande generalsekreteraren Dag Hammarskjöld. Enligt rapporten har USA, Storbritannien och Belgien fortfarande inte lämnat ut de handlingar som efterfrågades då en FN-panel arbetade med frågan förra året.

"I mitt brev den 2 juli 2015 till generalförsamlingens ordförande noterade jag att fortsatt utredning är nödvändig och den slutsatsen kvarstår", skriver Ban i rapporten.

Generalsekreterarens uttalande är en framgång för den svenska regeringen som under senare år drivit frågan i FN. Det är generalförsamlingen som faller avgörandet om en eventuell fortsatt utredning. Sannolikt kommer frågan att tas upp för beslut under hösten 2016.

STOR FLYKTINGVÅG VÄNTAS FRÅN MOSUL

Irakisk militär förbereder sig för att försöka återerövra Mosul, Iraks näst största stad, som är ett starkt fäste för terrorgruppen IS. FN:s flyktingorgan UNHCR räknar med att offensiven kommer att leda till en enorm flyktingvåg med uppemot 1,2 miljoner människor och försöker nu förbereda sig på att hjälpa dem. Situationen är hårt pressad då 3,4 miljoner människor i Irak flytt sina hem bara sedan januari 2014. UNHCR saknar tillgång till både pengar och mark att bygga nya flyktingläger på och de läger som redan finns är överfulla eller fylls snabbt. Den 2 augusti hade UNHCR bara fått en tredjedel av de pengar som man begärt från medlemsländerna.

Foto: UNHCR/Caroline Gluck

Flera miljoner människor är redan på flykt i Irak och en ny, massiv flyktingvåg väntas när landets militär inleder en offensiv mot Mosul. På bilden tar flyktingar emot förnödenheter i ett läger i Anbarprovinsen.

SVERIGE OCH FN

– EN KÄRLEKSSAGA

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Karlsson Andrews
Praktikanter: Lovisa Dyall Silfverbrand och Karolin Joelsson
Ansvarig utgivare: Jens Petersson
Layout: Tomorro'
Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonser: kontakta redaktionen på varldshorisont@fn.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
230 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#3

Omslagsbild: Svenska Laleh sjunger i FN:s generalförsamling i samband med att barnkonventionens 25-årsdag firas den 20 november 2014. Foto: FN/Mark Garten

Den 19 november är det 70 år sedan FN:s generalförsamling antog Sverige som medlem i FN. Afghanistan och Island invaldes vid samma tillfälle. Några år senare, 1953, utsågs det okända svenska statsrådet Dag Hammarskjöld till organisationens generalsekreterare. Kärlekssagan mellan det lilla landet i norr och den unga världsorganisationen var ett faktum.

Genom decennierna har Sverige varit en trogen och engagerad FN-vän, oavsett vilken färg den svenska regeringen har haft. ”För att göra avtryck i FN-sammanhang krävs en djup övertygelse om FN:s grundläggande principer, och ett stort engagemang och hårt arbete. Därutöver en vilja att överbrygga klyftor och försöka få med sig andra länder. Allt detta har Sverige haft i nästan 70 år”, säger den svenska diplomaten Ruth Jacoby som intervjuas på nästa uppslag.

Det svenska stödet till FN har även yttrat sig i ett rekordstort svenskt bistånd till FN:s olika program, organ och fonder. Trots sin ringa storlek finns Sverige med bland den handfulla länder som ger mest stöd till FN-organen i absoluta tal. Ett område med dystrare siffror är de fredsbevarande insatserna. Från att tidigare nästan alltid ha haft över 500 soldater utplacerade i FN-tjänst minskade antalet svenska FN-soldater drastiskt i mitten av 1990-talet. Under 2011 till och med november 2014 var antalet lägre än 30 personer per månad. Sedan dess har Sverige bidragit till FN-missionen i Mali och i dagsläget befinner sig ca 260 svenskar där.

För övrigt noterade jag under arbetet med detta nummer att av de 15 personer som hittills tjänstgjort som Sveriges ständiga representant vid FN-högkvarteret i New York (”FN-ambassadör”) har fjorton varit män och *en* kvinna (Agda Rössel 1958-1964). Något att fundera på för ett land med världens första feministiska utrikespolitik!

Redaktör AnnaLena Karlsson Andrews
annalena.karlsson.andrews@fn.se

I DET HÄR NUMRET

- 4** Sverige och FN – oförtröttligt arbete för global samsyn enligt FN:s principer
- 7** Svenska FN-förbundet ett av de mest aktiva av drygt 100 FN-förbund i världen
- 10** FN-svenskar genom tiderna – Världshorisont listar ett urval
- 11** FN-fakta om Sveriges stöd till FN: Sverige tungt aktör i FN-biståndet
- 15** Hallå där, Kristina Leuchowius på FN:s utvecklingsprogram UNDP
- 16** Linda Nordin om åren som generalsekreterare – nu lämnar hon FN-förbundet
- 18** Sara Mohammad får årets MR-pris för insatser mot barnäktenskap och förtryck
- 19** Viktiga framsteg i arbetet mot könsstypning och barnäktenskap i Etiopien

70 år av FN-engagemang

Sverige en aktiv och tydlig aktör i FN

Sverige har en lång historia av FN-engagemang, konstaterar experter som Världshorisont talat med. Sverige har haft en synlig och tydlig roll i FN sedan man blev medlem i organisationen 1946 och har varit med och skapat samsyn i många avgörande globala frågor.

Sverige får sitta med i FN:s säkerhetsråd ungefär vart tjugonde år. I januari nästa år är det dags igen, för fjärde gången. Det är

ett fantastiskt tillfälle för Sverige att få synlighet för våra värderingar och för det vi står för, menar den svenska ambassadören

Ruth Jacoby, men påpekar samtidigt att Sverige har en lång historia av att påverka FN även utanför säkerhetsrådet.

Vad tycker du om FN?

Fredrik Segersteén, 27, Kristianstad

FN är en positiv kraft i världen. Visserligen finns det områden där det behöver förbättras men jag vågar inte ens föreställa mig en värld utan alla de fantastiska FN-organen. Det är viktigt att stötta FN, särskilt idag när vi ser så mycket mänskligt lidande.

Foto: Privat

Glada miner hos den svenska delegationen efter omröstningen i FN:s generalförsamling den 28 juni då Sverige valdes in i säkerhetsrådet för perioden 2017-18. Främre raden från vänster: utrikesminister Margot Wallström, FN-ambassadör Olof Skoog och kabinettssekreterare Annika Söder.

Att det krävs tålmod, diplomatisk fingerfärdighet och kompromissvilja för att lyckas i FN, det är Ruth Jacoby väl medveten om. Hon är bara en av en lång rad svenskar som suttit med vid otaliga av FN:s förhandlingsbord och stött och blött, givit och tagit och hela tiden stämt av med den egna delegationen och utrikesförvaltningen hemma i Stockholm. Mellan åren 1999 och 2002 var hon minister med ambassadörstitel på den svenska FN-delegationen i New York. Hon ansvarade för Sveriges arbete i FN:s ekonomiska och sociala råd, Ecosoc.

EN SPÄNNANDE TID

– Det var en spännande tid. Jag var med och förhandlade fram Monterrey-konferensen, FN:s första konferens om utvecklingsfinansiering. Jag var samordförande under hela förberedelseprocessen och var med om att styra de förhandlingar som ledde fram till konferensens slutdokument, säger Ruth Jacoby.

Konferensen i Monterrey hölls i mars 2002. Den lade grunden för hur FN och världens länder idag ser på hur den globala utvecklingen bör finansieras. Det räcker inte med bistånd, utan det krävs handel,

skuldavskrivningar, direktinvesteringar, engagemang från näringslivet, samstämmighet mellan olika politikområden och att fattiga länders inhemska resurser mobiliseras.

Under arbetet med konferensen var Sverige också ordförande i EU, januari till juni 2001. Det var Sverige som förde EU:s talan i alla förhandlingar.

Ruth Jacoby räknar med att den svenska delegationen under det halvår Sverige var EU-ordförande höll i fler än 600 förhandlingar inom FN. Sverige skulle förutom att få fram sina egna ståndpunkter även skapa gemensamma ståndpunkter för EU:s alla medlemsstater.

– Men vi kunde se resultat. Sverige låg bakom EU:s samsyn i en lång rad frågor, säger Ruth Jacoby.

SYNLIG OCH TYDLIG

Enligt Ruth Jacoby har Sverige haft en synlig och tydlig roll i FN allt sedan Sverige blev medlem 1946. En av FN:s grundläggande idéer är att alla länder, oavsett storlek och rikedom, ska ha lika mycket att säga till om, detta med undantag för säkerhetsrådet där de fem permanenta medlemmarna har vetorätt.

Men ensam är inte stark. För att åstad-

”För att göra avtryck i FN-sammanhang krävs en djup övertygelse om FN:s grundläggande principer, och ett stort engagemang och hårt arbete. Därutöver en vilja att överbygga klyftor och försöka få med sig andra länder. Allt detta har Sverige haft i nästan 70 år”, säger den svenska diplomaten Ruth Jacoby. På bilden talar hon i FN.

”Vi har FN, måste investera i det och vara beredda att ta vårt ansvar även om det kostar.”

komma något i FN krävs det att medlemsländerna samarbetar, driver sina egna och andras frågor tillsammans och försöker få med sig andra länder.

– För att göra avtryck i FN-sammanhang krävs en djup övertygelse om FN:s grundläggande principer, och ett stort engagemang och hårt arbete. Därutöver en vilja att överbygga klyftor och försöka

få med sig andra länder. Allt detta har Sverige haft i nästan 70 år, säger Ruth Jacoby.

Hon menar att Sverige varit delaktig i nästan alla de stora frågor som

drivits inom FN genom åren. Sverige har, enligt henne, varit med och skapat en samsyn bland många av världens länder vad gäller vikten av ekonomisk och social utveckling, jämställdhet, mänskliga rättigheter och klimatförändringarna.

EN PRATMASKIN

Kritikerna å sin sida anser att FN är något av en pratmaskin där överenskommelser på möten och i resolutioner sällan leder till konkret handling i fält. Efraim Gomez, chef för utrikesdepartementets FN-enhet, känner väl igen kritiken.

– Visst, man kan bli väldigt frustrerad när det inte händer något, men ett bra exempel är klimat- och hållbarhetsfrågorna. 1972 höll FN sin första miljökonferens, i Stockholm, och det är först idag som vi äntligen har lyckats introducera ett mer integrerat hållbarhetstänk i olika policydokument. Man får inte ge upp på de här processerna, även om de kan verka tröga för stunden, för till slut när man tittar tillbaka kommer man se att det har lönat sig, säger Efraim Gomez.

När utrikesdepartementet (UD) under hösten ska lägga upp en strategi för hur Sverige ska arbeta i säkerhetsrådet står dialog och samsyn högt på agendan.

Foto: FN/Mark Garten

Amalia Sijndjapkin, 24, Stockholm

Jag tycker FN är en viktig men inte felfri organisation. Just nu känns det som att makt och politiska intressen tar fokus från insatser och beslut som är livsnödvändiga för många personer i världen.

Foto: Privat

Celina Falk, 30, Luleå

FN är viktigt och behövs. Det måste finnas en plattform för samtal och aktiv handling i globala frågor som klimat, barns rättigheter och, inte minst, fred.

Foto: Thereset Fernberg

Efraim Gomez vill inte föregripa detaljerna, men lyfter de löften som regeringen gjorde under kampanjen i våras.

– Strategin ska få växa fram, inte minst i samråd med det civila samhället, men också i dialog med riksdagen. Vi kommer också föra en dialog med de länder som kommer upp på säkerhetsrådets dagordning, säger han.

Receptet på framgång i säkerhetsrådet är, enligt Efraim Gomez, att också förankra den förda politiken i Sverige, bland alla de politiker och representanter för det civila samhället som jobbar med utrikesfrågor dagligen.

BEHÖVER FÖRSTÄRKAS

Utrikesförvaltningen kommer behöva förstärkas, både i Stockholm och i New York, men även på andra platser i fält. Arbetsbördan för dem som jobbar med relationerna mellan Sverige och FN kommer att öka. Det måste finnas en flexibilitet att snabbt hantera de oplanerade ärenden som kommer att dyka upp på säkerhetsrådets dagordning.

Under kampanjen för att få en plats i säkerhetsrådet överraskades UD-personalen över många journalisters bristande kunskap om hur FN fungerar. Därför hoppas man på UD att de två åren i säkerhetsrådet ska leda till att kunskapen om organisationen ökar.

– Det finns en frustration över att organisationen inte levererar så som vi tycker att den borde, enligt svenska mått mätt. Ett missnöje över att den inte levererar i Syrien, t ex. Men Sverige är inte ett land som ger upp, utan vi gnetar på för att åstadkomma förändringar och förbättringar. Vi har FN, måste investera i det och vara beredda att ta vårt ansvar, även om det kostar, säger Efraim Gomez.

BRISTANDE KUNSKAP

En annan grupp som visat bristande FN-kunskap är ledamöter i riksdagen. Svenska FN-förbundets ordförande, Aleksander

Foto: FN/ESkinder Delebe

Svensken Dag Hammarskjöld (tavlan) var FN:s generalsekreterare från 1953 till sin död i en flygkrasch 1961. I mars 2016 besökte FN:s nuvarande generalsekreterare Ban Ki-moon Sverige och höll den årliga Dag Hammarskjöldföreläsningen i Stockholms Stadshus. ”I få länder är stödet för FN så sammanflätat med den nationella identiteten som i Sverige”, sa han bl a.

Gabelic, menar att Sverige bidragit med mycket inom FN, men att minnet är kort, inte minst inom statsförvaltningen.

– Om man skulle göra en undersökning bland riksdagsledamöterna om kunskapen om FN, tror jag knappt resultatet skulle vara publicerbart. Det skulle bli ett obehagligt uppvaknande, säger Aleksander Gabelic.

FN-förbundet vill att riksdagen under de kommande två åren skapar en ny ordning där ledamöterna möts regelbundet, vid sidan av de utskott de deltar i, för att föra en dialog med regeringen och representanter från civilsamhället om Sveriges arbete i FN. Aleksander Gabelic hoppas att ordningen kan hålla i sig även efter 2018.

Aleksander Gabelic önskelista på vilka frågor som Sverige bör lyfta i säkerhetsrådet är en ganska exakt kopia på de frågor som Efraim Gomez nämner. Förutom de

frågor som Sverige alltid driver, som fred och säkerhet, nedrustning, jämställdhet, mänskliga rättigheter och klimatfrågan, lyfter de båda två FN:s nya utvecklingsagenda, Agenda 2030.

NY GENERALSEKRETERARE

I början av nästa år tillträder också en ny generalsekreterare, som ska väljas under hösten. Det öppnar för större möjligheter till mer omfattande reformer, ett behov som inte minst två framträdande FN-svenskar, Anders Kompass och Inga-Britt Ahlenius, vittnat om på senare år. Aleksander Gabelic tycker att Sverige ska dra nytta av just dessa två personers erfarenheter.

Efraim Gomez konstaterar krasst att reformer alltid varit själva hjärtat i det svenska FN-arbetet.

– Vi ska hela tiden hålla på att förbättra och snickra på huset. Så har det alltid varit

Bengt Manberger, 68, Karlstad
FN har en mycket viktig roll i världen idag. Tyvärr är organisationen ganska begränsad av stormakterna och deras agerande.

Foto: Malinda Handenvall

Christina Olofsson, 68, Bålsta
FN bedriver mycket humanitärt utvecklingsarbete i världen. Men det är omodernt att endast vissa länder har vetorätt. Tråkigt att FN inte kunnat påverka det låsta läget i Syrienkonflikten.

Foto: Privat

om man tittar historiskt. Dag Hammarskjöld gick 1953 in med en väldigt ambitiös reformagenda. Jag nämnde tidigare miljökonferensen 1972, som var en ambitiös reform på den tiden, liksom den agenda för att stöpa om FN efter Kalla kriget, som bl a Sverige förde fram efter Berlinmurens fall. Och 2005-2006 fick Jan Eliasson som

ordförande i generalförsamlingen hantera den dåvarande generalsekreteraren Kofi Annans stora reformagenda, säger Efraim Gomez.

PÅGÅR DAGLIGEN

Att Sverige i januari nästa år håller i ordförandeklubban i FN:s säkerhetsråd är

något som inte sker så ofta, men det svenska engagemanget för FN och arbetet för en global samsyn utifrån FN:s principer pågår dagligen, oavsett om Sverige sitter i säkerhetsrådet eller inte.

■ Erik Halkjaer, frilansjournalist

Den svenska FN-rörelsen

Från information till påverkan

1946, bara ett år efter FN:s bildande och samma år som Sverige blev medlem i FN, grundades FN-förbundets världsfederation WFUNA. Tanken var att nationella FN-förbund skulle bildas i världens länder och tjäna som en brygga mellan folken och världsorganisationen. Idag, 70 år senare, är det svenska FN-förbundet ett av de i särklass mest livaktiga i världen.

Endast stater kan bli medlemmar i FN när det gäller personer och organisationer i Sverige som vill främja globalt samarbete och en positiv utveckling i världen finns möjlighet att ansluta sig till Svenska FN-förbundet.

Organisationens tidiga historia är komplicerad. I princip bildades den redan 1944 då tre olika organisationer gick samman och bildade "Mellanfolkligt samarbete för fred". 1952 ändrade man namn till "Svenska FN-föreningen Mellanfolkligt samarbete" och 1957 till "Svenska FN-förbundet". Tidningen Världshorisont hade givits ut i Göteborg

av bankiren Olof Aschberg sedan 1947 – i nära samarbete med Västsvenska FN-föreningen som bildades samma år – men togs över av FN-förbundet 1961.

TILLTRÄDDE 1962

Lars Eriksson tillträdde som chef på FN-förbundet den 1 juni 1962.

– Det första jag fick i knät var att producera ett nummer av Världshorisont, som i princip var en månadstidning då. Jag lyckades få ihop två nummer, sedan lade vi över tidningen på en ideellt arbetande redaktör, minns han.

På den tiden hade förbundet lokaler på Kronobergsgatan i Stockholm – ett större rum och tre mindre. Förutom Lars fanns det en sekreterare samt en kassör som jobbade deltid. Dessutom tog man emot personer med lönebidrag som fick jobba med arkivering.

– Under 60-talet jobbade FN-förbundet främst med kursverksamhet, producerade skolmaterial och skrev artiklar om FN-frågor som tidskrifter kunde prenumerera på. Det var skolmaterialet som gav oss våra inkomster, fortsätter han.

Under Lars Erikssons tid som chef passerades två milstolpar. Det ena var att fokus skiftades från riksorganisationer som förbundets främsta bas till lokala FN-föreningar.

– Styrelsen antog ett mål om att det skulle bildas en lokal FN-förening i varje kommun i landet. Tidigare hade vi bara haft enstaka lokalföreningar. En tjänst som

"Vi är en folkrörelse och en påverkansorganisation och vi har blivit en viktig aktör i många frågor."

organisationssekreterare inrättades, med syfte att få igång FN-föreningar runt om i landet. I och med att allt fler bildades

Johline Lindholm, 28, Stockholm

FN är ett bra sätt att få länder att komma närmare varandra. Men det är en utmaning att få dem att komma överrens, förstå och respektera varandras behov. Ofta kanske FN blir en moralisk och etisk världskompass snarare än något annat.

Foto: Karolin Jonsson

Andreas Kanellopoulos, 33, Knivsta

Jag tycker att grundtanken med FN är bra. Särskilt viktig är barnkonventionen och arbetet som FN gör för barns rättigheter.

Foto: Karolin Jonsson

Foto: FN-förbundet/Marcia Munoz

Ungdomar är viktiga för Svenska FN-förbundet. På årets ungdomsläger, UNg16, deltog bland andra Olivia Andrén, Klara Höglund och Isatou Bah.

är en folkrörelse och en påverkansorganisation och vi har blivit en viktig aktör i många frågor, säger Marianne Andersson.

Aleksander Gabelic, som varit förbundets ordförande sedan år 2000, har spelat en viktig roll för organisationens utveckling, framhåller hon.

– Det är tack vare hans ledning, engagerade styrelseledamöter och så klart alla duktiga medarbetare på förbundets kansli som vi har kunnat genomföra de här förändringarna.

fick de också mer och mer inflytande vid årsmötena och i styrelsen, fortsätter han.

TOG INTE STÄLLNING

Den andra milstolpen gällde organisationens mandat. Från Mellanfolkligt samarbete för fred hade man tagit över en strikt policy att inte ta ställning i sakfrågor utan att bara tillhandahålla fakta-material om FN och globala frågor. Påverkansarbete skulle andra organisationer stå för.

– Det gjordes en intern utredning på 70-talet som kom fram till att FN-förbundet faktiskt skulle kunna uttrycka en åsikt i vissa frågor. Omsvängningen ledde till att stora riksorganisationer som Röda korset och Rädda Barnen lämnade förbundet i protest, berättar Lars Eriksson.

Påverkansarbete förblev dock en liten del av FN-förbundets verksamhet under både 80- och 90-talet. Den avgörande omsvängningen, från information till påverkan, har skett under 2000-talet.

INVALID I STYRELSEN

Marianne Andersson blev invald i styrelsen som representant för Studieförbundet Vuxenskolan år 2000. Idag sitter hon där som representant för FN-föreningen i

Vårgårda, som hon själv drog igång 2005.

– FN-förbundet bedrev inte så mycket påverkansarbete vid millennieskiftet utan fokus låg på att producera material och på att informera skolor och allmänheten om FN. Som riksdagsledamot i utrikesutskottet hade jag aldrig stött på FN-förbundet, minns hon.

– På den tiden hade vi inte heller någon insamling, inga företagssamarbeten, inga internationella projekt, inga FN-skolor och ingen ungdomssekreterare. Sedan dess har det skett en helt otrolig utveckling! Vi har idag många fler medarbetare och en mycket mer omfattande verksamhet. Vi

AKTIVT OCH PROFESSIONELLT

Jämfört med de övriga drygt hundra FN-förbunden som finns runt om i världen idag finns inte många som är så aktiva och så professionella som det svenska, menar hon vidare.

– Jag har besökt FN-förbund i andra delar av världen som mest varit en ”one-man-show” och som bestått av någon gammal diplomat och hans kompisar, berättar hon.

– Vi ska vara stolta över den organisation som vi byggt upp här i Sverige och som verkligen bidrar till en bättre värld!

■ AnnaLena Karlsson Andrews

Foto: FN-förbundet/Ulrika Romark

Genom FN-förbundet kan gymnasieskolor ansöka om att få bli certifierad FN-skola. På bilden får några lärare utbildning i FN-rollspel.

Mats Karlsson, 51, Hägersten

Trots alla sina brister är FN ett oundgängligt organ för demokrati och fred. Utan FN skulle vi sakna ett forum där alla länder kan sitta ner och diskutera svåra frågor på ett civiliserat sätt. Utan FN skulle små länder helt sakna röst.

Foto: Privat

Noémi Kiss-Deáki, 25, Uppsala

Tanken bakom FN är väldigt god. Det är bra att det finns ett globalt organ som har regler i frågor som t ex barns rättigheter och asyl- och flyktingpolitik, och att man strävar efter internationellt samarbete med fred och konfliktlösning.

Foto: Karolin Jönsson

Svenska FN-förbundet – FN:s fanclub i Sverige

FN-förbundet har ca 6 000 individuella medlemmar, organiserade i FN-föreningar och distrikt. Dessutom är det paraplyorganisation för 85 riksorganisationer som är anslutna till FN-förbundet som ett uttryck för stöd åt FN-tanken. Genom förbundets skolverksamhet finns idag även 31 gymnasieskolor med FN-profil – ”FN-skolor” – runt om i landet varav många har aktiva FN-elevföreningar.

Våren 2016 gjordes en kartläggning av läget i FN-föreningarna. Den visar att hela 16 procent av förbundets individuella medlemmar är aktiva i en FN-förening. Av de 90 ordförande som svarade är 60 procent kvinnor och spridningen i ålder är stor: ca 10 procent är födda på 1930-talet, 30 procent på 40-talet, 20 procent på 50-talet och vardera ca 10 procent på 60-, 70-, 80-

och 90-talen.

På frågan om hur situationen för den egna FN-föreningen är svarar nästan två tredjedelar att den är ”Bra” eller ”Mycket bra”. Om man räknar bort styrelsemöten och årsmöten genomförde de 90 föreningarna tillsammans närmare 600 aktiviteter under 2015.

Genom FN-skolorna och deras elevföreningar nås nya kullar gymnasieelever av information om FN och globala frågor varje år. Under 2015 nåddes t ex över 13 000 elever bara genom elevföreningarnas aktiviteter.

De 85 riksorganisationerna är på central nivå en viktig bas som bidrar till att ge tyngd åt FN-förbundets röst. Bland dem återfinns en mängd olika organisationer, från fackförbund och studieförbund till

organisationer som representerar kvinnor, ungdomar, religiösa samfund, etniska grupper och olika intressen. Av tolv ledamöter i styrelsen har fem valts in som representanter för riksorganisationer.

Samarbetet mellan FN-förbundet och riksorganisationerna kan se ut på många olika sätt. Ofta går man samman i saksfrågor där det finns gemensamma beröringspunkter och gör debattspel eller arrangerar seminarier tillsammans.

Svenska FN-förbundets högsta beslutande organ är kongressen som sammankallas vart tredje år. I Stockholm finns ett kansli med ca 25 anställda som arbetar med utbildning och information, påverkansarbete, insamling till stöd för FN:s fältarbete, internationellt samarbete med andra FN-förbund samt granskning av den svenska regeringens åtaganden enligt FN:s konventioner.

Läs mer om
Svenska FN-förbundet
på www.fn.se

Foto: FN/Albert González Farran

Öka stödet till arbetet mot minor!

En av flera frågor som Svenska FN-förbundet i dagsläget driver gentemot den svenska regeringen rör Sveriges stöd till minröjning och andra insatser mot explosiva lämningar och till stöd för offren. Enligt Land Mine Monitor Report 2015 har den svenska regeringen minskat Sveriges stöd till s k *mine action* med 37 procent sedan 2013. Mot denna bakgrund har FN-förbundet skapat webbsidan motminor.fn.se där människor i hela landet kan ställa sig bakom förbundets krav på regeringen att prioritera och öka stödet för en minfri värld.

Minröjning handlar om liv och död för miljontals människor. Tiotusentals minor och andra explosiva lämningar ligger kvar i marken och dödar och skadar civila, långt efter det att kriget är slut. Rädslan för minor hindrar barn från att gå i skolan, bönder från att bruka sina marker och flyktingar från att återvända hem när kriget är slut. Åtta av tio som skadas eller dödas av minor eller andra explosiva lämningar är civila. Många av offren är barn och med sina små kroppar drabbas de ännu hårdare vid en detonation.

Vill du vara med i kampen för en minfri värld? Gå in på motminor.fn.se, skriv på uppropet och hjälp oss sprida det vidare!

17-årige Harum Ali skadades och hans två yngre bröder dödades när de lekte med ett odetonerat föremål som de hittade utanför sitt hem i Darfur, Sudan.

Aria Nakhaei, 25, Göteborg

FN är en idealistisk idé med realistiska aktörer, när det bör vara en realistisk idé med idealistiska aktörer. Individerna är lika suverän som sin stat. Och staten lika skör som individen.

Foto: Privat

Elisabeth Tingdal, 68, Göteborg

Det finns mycket negativt att säga om FN – en jätteorganisation, som inte är särskilt effektiv och som säkert läcker pengar hela tiden. Men ärligt talat, vad gjorde vi om FN inte fanns? Det är trots allt ett hopp om fredliga lösningar i världen och mänskliga rättigheter.

Foto: Privat

FN-svenskar nu och då

Sverige har genom åren varit en trogen FN-partner i olika bemärkelser och många svenskar har tjänat på olika nivåer i organisationen. *Dag Hammarskjöld*, FN:s generalsekreterare 1953-1961, är den i särklass mest kände FN-svensken genom tiderna. *Jan Eliasson*, som varit vice generalsekreterare för FN sedan 2012, är

den högst placerade FN-svensken sedan Hammarskjöld. Eliasson sitter kvar på sin post till årsskiftet 2016-17 då han avgår tillsammans med nuvarande generalsekreterare Ban Ki-moon. Eliasson var dessutom ordförande för FN:s generalförsamling under perioden 2005-2006.

Utöver dessa två personer har en lång

rad svenskar under åren lett flera av FN:s olika organ, kommissioner och insatser eller tjänstgjort som särskilda representanter, undergeneralsekreterare, experter på mänskliga rättigheter m m. En viktig post som Sverige hittills inte innehaft är ordförandeposten i FN:s ekonomiska och sociala råd, Ecosoc.

HÄR FÖLJER ETT URVAL AV FN-SVENSKAR GENOM TIDERNA:

Gunnar Myrdal: Exekutivsekreterare för FN:s ekonomiska kommission för Europa 1947-1957.

Folke Bernadotte: FN:s särskilda sändebud till Palestina 1948.

Alva Myrdal: Chef för FN:s avdelning för sociala frågor 1949-1950 och chef för UNESCO:s socialvetenskapliga avdelning 1950-1955. Hon var den första svenska kvinnan att inneha så höga positioner inom FN.

Agda Rössel: Sveriges FN-ambassadör 1958-1964 och hittills den enda kvinnan på posten.

Sigvard Eklund: Generaldirektör för internationella atomenergiorganet, IAEA, 1961-1981.

Sverker Åström: Sveriges FN-ambassadör 1964-1970. Han lade 1968 fram en resolution i FN:s generalförsamling som resulterade i FN:s miljökonferens i Stockholm 1972 och FN:s miljöprogram Unep bildades.

Jan Mårtenson: Undergeneralsekreterare i FN med ansvar för nedrustningsfrågor 1979-1987 då han blev generaldirektör för FN:s Europakontor i Genève samt ansvarig för FN:s centrum för de mänskliga rättigheterna. Han företrädde även generalsekreteraren i Europa.

Olof Palme: FN:s särskilda sändebud till Iran-Irak-kriget 1980-82.

Hans Blix: Chef för FN:s organ för atomenergi, IAEA, 1981-1997 och chef för FN:s vapeninspektion i Irak 2000-2003.

Bo Kjellén: Chef för Sveriges delegation vid UNESCO 1985-1991. Han ledde en del av de internationella förhandlingarna om FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) och hade en nyckelroll i förhandlingarna om Kyoto-protokollet. Han var även ordförande för förhandlingarna om FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning (UNCED) som antogs 1994.

Rolf Ekeus: Ordförande i FN:s specialkommission för Iraks nedrustning, UNSCOM, 1991-1997.

Hans Corell: Undergeneralsekreterare och FN:s rättschef 1994-2004.

Lennart Aspegren: Undergeneralsekreterare i FN och ordinarie domare i Internationella brottmålstribunalen för Rwanda, ICTR, 1995-2000.

Pierre Schori: FN-ambassadör 2000-2004 och chef för FN-styrkan i Elfenbenskusten 2005-2007.

Lennart Båge: Chef för FN:s jordbruksfond, IFAD, 2001-2009.

Anders Nordström: Biträdande generaldirektör vid Världshälsoorganisationen, WHO, 2003-2006 och tillförordnad generaldirektör 2006-2007.

Krister Thelin: Domare vid FN:s krigsförbrytartribunal för forna Jugoslavien 2003-2008 och 2008-2012 ledamot av FN:s kommitté för de mänskliga rättigheterna.

Inga-Britt Ahlenius: Undergeneralsekreterare och chef för FN:s internrevision 2005-2010.

Annika Söder: Undergeneraldirektör på FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO 2007 - 2011.

Forts. på sid 15.

FN FAKTA.

Foto: FN/Skinder Pehebe

SVERIGES STÖD TILL FN

Sveriges utrikesminister Margot Wallström träffar FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon i FN-högkvarteret i New York i oktober 2015.

Sverige tung aktör i FN-biståndet

Sverige ger ekonomiskt stöd till FN i flera former och är även på det politiska planet starkt engagerat i FN-samarbetet. När det gäller bidrag till FN:s olika organ, program och fonder är Sverige en av de allra viktigaste aktörerna. Det innebär att svenska skattebetalare är med och finansierar livsviktigt utvecklings- och katastrofarbete på många platser i världen.

I Sverige är stödet för FN sedan länge starkt, både på det politiska planet och bland befolkningen som helhet. Alla svenska regeringar har varit aktivt engagerade i FN-frågor och det har setts som ett svenskt intresse att FN och det globala samarbetet ska vara starkt.

Det stora svenska engagemanget visar sig bl a i ett troget och konsekvent ekonomiskt stöd från Sverige till FN. Enligt världsorganisationens regelverk ska medlemsländerna betala bidrag till dess reguljära budget enligt en skala som generalförsamlingen fastställt och som innebär att varje land betalar efter förmåga. Sverige betalar omkring en procent av budgeten, vilket 2016 motsvarade närmare 210 miljoner kronor. Den reguljära budgeten ska täcka

kostnaderna för FN-kontoren i New York, Genève, Nairobi och Wien, de fem regionala ekonomiska kommissionerna, politiska missioner samt FN:s regionala informationscentra. Finansieringen av katastrofhjälp och underorganens verksamhet ligger utanför budgeten.

FN:s fredsfrämjande arbete, i form av fredsbevarande operationer, finansieras enligt samma princip. De fem ständiga medlemmarna i säkerhetsrådet (Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA) har ett särskilt ansvar och ska stå för merparten av kostnaderna. Sverige betalar även här ca en procent vilket 2016 motsvarade omkring 500 miljoner kronor.

När det gäller utveckling och fattigdomsbekämpning leder FN en global process

som handlar om att sätta agendan och formulera de vägledande normerna, samtidigt som FN-systemet, med sina olika organ, program och fonder, finns på plats i de flesta fattiga länder och spelar en viktig roll för utvecklingsarbetet i respektive land. Den historiska överenskommelsen Agenda 2030, som innehåller 17 mål för hållbar utveckling (*Sustainable Development Goals, SDG:s*) som alla världens länder ska jobba med till 2030, förhandlades fram genom FN och sjösattes i januari 2016. Sverige har signalerat att man vill gå i täten när det gäller att ta tag i den nya utvecklingsagendan. En delegation bestående av sju representanter för olika delar av det svenska samhället arbetade i september 2016 med att ta fram en

Svenska skattebetalare bidrar till ovärderligt utvecklingsarbete på många platser i världen tack vare Sveriges bistånd. Merparten av det svenska biståndet går till FN-organ och andra internationella organisationer – främst olika utvecklingsbanker och globala fonder. Utvecklingsprogrammet UNDP, barnfonden UNICEF, flyktingorganet UNHCR, befolkningsfonden UNFPA och livsmedelsprogrammet WFP hör till de FN-organisationer som får mycket stora bidrag från Sverige.

UNDP

I Benin är 70 procent av befolkningen i åldern 15-29 år arbetslös och varje år kommer över 100 000 nya jobbsökande in på arbetsmarknaden. Mot den bakgrunden har FN:s utvecklingsprogram UNDP i samarbete med regeringen startat nio entreprenörsskolor där unga människor får utbildning och hjälp så de kan starta egna företag. Amos Adebaye har gått en sex månader lång utbildning och har fått hjälp med finansiering så han kunnat starta ett litet företag som tillverkar tvål. Råvaran kommer från Moringaträdet som är känt för sina hälsobringande egenskaper vilket gör att tvålarna är eftertraktade på den lokala marknaden. Affärerna går bra och Amos hoppas snart kunna utöka verksamheten.

Foto: UNDP Benin

UNFPA

I nordvästra Bangladesh finns flera fattiga minoritetsfolk. Många gravida kvinnor får inte kvalificerad hjälp, med hög dödlighet som följd hos både mammor och nyfödda. Men i byn Chanti Hazradanga börjar situationen förbättras tack vare barnmorskan Sabina Yeasmin som utbildats genom FN:s befolkningsfond UNFPA och öppnat en liten klinik.

Salina Kisku har fött sitt andra barn, Badhan, på kliniken och är mycket nöjd med sitt beslut. Badhan är nu tre månader gammal.

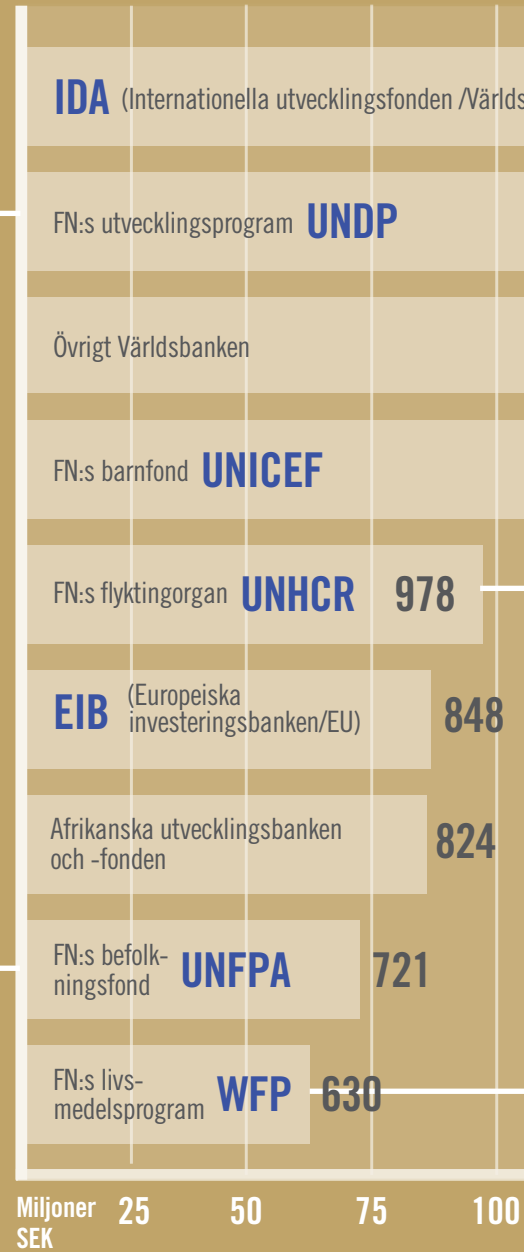
– Jag födde mitt första barn hemma där vi inte hade något förlossningsbord, inga mediciner och ingen möjlighet att få hjälp om något skulle hända. Jag hörde att Sabina var mycket duktig så jag bestämde mig för att föda på kliniken när jag skulle föda mitt andra barn, berättar hon.

Foto: UNFPA/Michela Aveland/Rum

SVERIGES STÖRSTA BIDRAG* TILL OCH ANDRA INTERNATIONELLA OR

*Det totala bidraget 2014 från regeringskansliet och Sida.

handlingsplan för Sveriges genomförande av de 17 målen.

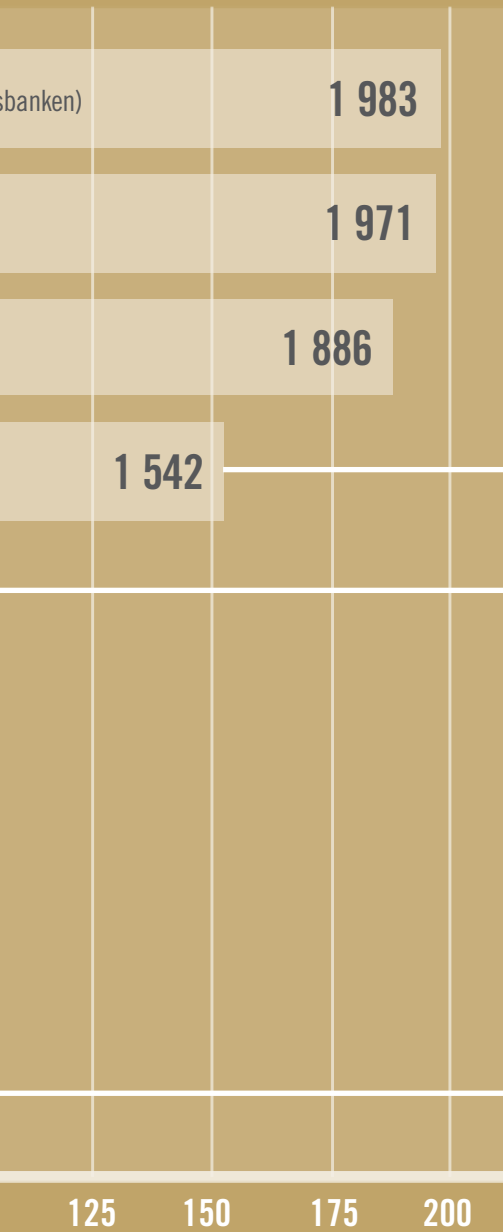
Ser man till utvecklingsarbetet på nationell nivå har FN en viktig roll både som samarbetspartner till respektive regering och som genomförare av konkreta utvecklingsprojekt på plats. Eftersom de olika FN-organisationerna inte får del av FN:s reguljära budget, utan är beroende av

bidrag från regeringar för att kunna bedriva sin verksamhet, är biståndsmedel avgörande i sammanhanget. I förhållande till sin storlek spelar Sverige en mycket betydande roll när det gäller sådant sk multilateralt utvecklingssamarbete (bistånd genom internationella organisationer). Ca hälften av det svenska biståndet kanaliseras via FN, Världsbanken och andra internatio-

nella organisationer. Sverige lämnar tillsammans med USA, Storbritannien och Norge de största ekonomiska bidragen till FN-organisationerna i absoluta tal.

Det finns en rad fördelar med att kanalisera bistånd via internationella organisationer. Det minskar den administrativa bördan hos både givar- och mottagarländer, organisationernas stora kapacitet ger dem

FN-ORGANISATIONER (MILJONER KR)

UNICEF

Den stora jordbävningen i Nepal i april 2015 förstörde mer än 130 000 hem och många människor trängdes ihop i flyktingläger där farliga sjukdomar som kolera, mässling och diarré lätt kan spridas. 40 procent av barnen i landet är redan så undernärda att de inte växer och utvecklas som de ska och är därför särskilt sårbara.

Mot den bakgrunden lanserade FN:s barnfond UNICEF en vaccinationskampanj i maj 2015 för att skydda över en halv miljon barn mot mässling, som är mycket smittsamt. Till att börja med vaccinerades barn under fem år i Katmandu-dalen. På bilden får Neisha Shakya, 4 år, mässlingsvaccin på hälsostationen i Katmandu.

Foto: UNHCR/Helene Caux

UNHCR

2,7 miljoner människor från Nigeria, Niger, Tchad och Kamerun är på flykt undan terrorgruppen Boko Haram. Bröderna Bala, till vänster, och Mahamadou, till vänster, har tvingats fly med sina familjer från sin hemby i nordöstra Nigeria efter en brutal attack av terrorgruppen. De bär båda på trauman efter att ha bevittnat omfattande våld och död.

Mahamadou berättar att han överlevde genom att i flera timmar gömma sig under andras döda kroppar.

Efter att ha bott en tid i ett flyktingläger strax innanför gränsen till Niger har familjerna nu fått hjälp av FN:s flyktingorgan UNHCR att flytta till ett säkrare område, längre inåt landet.

– Vi känner oss tryggare här. Vi har tak över huvudet och tillgång till sjukvård och mat. Barnen har just fått börja skolan, berättar Bala.

Foto: UNICEF/Panday

WFP

En förödande torka har drabbat stora delar av södra Afrika och miljontals människor saknar mat då skörden har uteblivit under lång tid. FN:s livsmedelsprogram WFP arbetade under sommaren 2016 med att utöka sina katastrofinsatser i regionen. Trebarnsmamman Xolile Nkabinde var en av många kvinnor i Sithobela, Swaziland, som nåddes av matbistånd den 29 juni.

– Det är mycket svårt i år, de flesta människor här har inte tillräckligt med mat. Vi planterade kassava och durra två gånger 2015 men det kom inget regn så det blev ingen skörd, säger hon.

– Maten vi fått från WFP kommer att göra stor skillnad. Jag ska se till att den räcker en hel månad.

Foto: WFP/David Orr

goda förutsättningar att bedriva breda och långsiktiga utvecklingsprogram och deras globala närvaro gör att viktiga lärdomar lättare sprids över världen. För Sverige, som givarland, är det sk multi-biståndet ett effektivt verktyg för att skaffa sig inflytande över det globala utvecklingsarbetet eftersom det ger tyngd åt Sveriges röst i organisationernas styrelser. Genom

de internationella organisationerna kan svenskt bistånd dessutom nå utsatta människor i långt fler än de 13 länder som idag får bistånd bilateralt (från land till land) av Sverige.

Typiskt för Sveriges stöd till FN-organisationerna är att en stor del av pengarna ges i form av kärnstöd, d v s icke öronmärkt stöd som går till deras reguljära budgetar.

Detta är särskilt värdefullt då FN-organisationerna kan använda pengarna där de behövs som mest. Det ökar också deras möjlighet att planera sin verksamhet långsiktigt och samtidigt agera snabbt i uppkommande kriser. I praktiken innebär kärnstödet att nödställda människor inte behöver vänta på att givarländer ska göra en analys, fatta beslut och administrera

pengarna innan en hjälpinsats kan sätta igång. Av bl a detta skäl är Sverige den största givaren av kärnstöd till FN:s flykt-organen UNHCR. Sverige är även den största givaren av kärnstöd till FN:s befolkningsfond UNFPA som bedriver livsviktigt utvecklingsarbete när det gäller bl a barnnäktenskap, könsstymning, preventivmedel och mödrahälsovård, insatser som ligger väl i linje med Sveriges feministiska utrikespolitik och uttalade prioritering av flickors och kvinnors rättigheter.

Den svenska biståndsmyndigheten Sida har hand om det bistånd som går direkt till andra länder ("bilateralt") samt örönmärkta pengar som går till specifika FN-projekt eller länder som FN-organen jobbar i. Sida har även hand om delar av det humanitära biståndet som går till FN-ledda insatser i krig och katastrofer.

Kärnstödet till internationella organisationer, däremot, hanteras av Utrikesdepartementet. I april 2016 organiserades UD om och en ny FN-enhet bildades. FN-enheten har hand om styrningen och

utvärderingen av Sveriges kärnstöd till FN-organisationerna och det är personal från denna enhet som sitter i de olika FN-organens styrelser. Enheten ansvarar också för samordning och utveckling av den övergripande svenska FN-politiken och har bl a hand om arbetet i generalförsamlingen, säkerhetsrådet och Ecosoc (FN:s ekonomiska och sociala råd) och om frågor som rör FN-reformer. Under 2017-18, då Sverige tar plats i FN:s säkerhetsråd, kommer FN-enheten att sköta det löpande arbetet kring detta uppdrag.

Sveriges stöd till FN:s fredsinsatser

FN:s säkerhetsråd beslutar om när en fredsinsats (fredsbevarande operation) ska genomföras och vilket mandat den ska ha. Antalet utsända under FN-flagg har ökat kraftigt under senare år och sommaren 2016 var över 100 000 soldater, poliser och militärobbservatörer utplacerade i 16 olika insatser. Tidigare har Sverige nästan alltid haft över 500

soldater utplacerade i olika FN-insatser men vid 1990-talets mitt skedde en omsvängning i Sveriges politik och antalet svenska soldater och poliser som skickades till FN-insatser minskade drastiskt till förmån för EU- eller Nato-ledda insatser. Under åren 2000-2010 bidrog Sverige i genomsnitt med ca 100 soldater till FN-ledda insatser och från 2011 och framåt var antalet

svenska FN-soldater lägre än 30 personer per månad, ända till december 2014. Då skickades ett svenskt truppbidrag till Minusma, FN-styrkan i Mali, där alltså ca 260 svenskar är placerade.

Svenska FN-förbundet har länge krävt att Sverige bör skicka fler svenskar till FN-ledda militära insatser. Läs mer på www.fn.se (Fred)

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Som skattebetalare i Sverige är du med och stödjer ovärderligt arbete som FN bedriver runt om i världen, både när det gäller långsiktig utveckling och insatser i samband med konflikter och katastrofer. Vill du göra ännu mer för att bidra till en bättre värld? Här är några förslag:

Bli månadsgivare!

Bli månadsgivare till något av FN-förbundets projekt: Flicka, Skolmat eller Minor! Dina pengar blir ett värdefullt bidrag till arbetet för att främja flickors rättigheter, ge barn utbildning eller röja minfält. Att bidra kontinuerligt, som månadsgivare, är särskilt värdefullt då det bidrar till stabilitet och långsiktighet i insatserna. Du kan också välja att stödja de krigsdrabbade i Syrien. Se fn.se!

Värva en medlem!

Svenska FN-förbundet är rörelsen för en bättre värld och för ett bättre och starkare FN. Ju fler vi är, desto mer kan vi göra! Genom att värva en kollega, kompis eller familjemedlem är du med och skapar en ännu större FN-rörelse i Sverige. Att bli medlem är enkelt och billigt. Besök fn.se, ring 08 - 462 25 40 eller SMS:a medlem till 72 909. Tillsammans gör vi skillnad!

Engagera dig lokalt!

På över 100 orter i Sverige finns lokala FN-föreningar som kontinuerligt arbetar för att informera om globala frågor och engagera lokalsamhället för en bättre värld. I föreningen kan du träffa andra engagerade medlemmar, delta i olika aktiviteter och vara med och utforma verksamheten. Vi behöver fler aktiva personer i rörelsen. Kontakta FN-förbundet på 08 - 462 25 40 eller sök din närmaste förening på fn.se!

Foto: Svenska FN-förbundet

**Bli medlem
i FN-förbundet!**

Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se

FN-svenskar nu och då,
forts. från sid 10

Ann-Marie Orler: Högsta chef för FN:s polisstyrkor 2008-2013.

Anders Kompass: Chef för fältarbetet vid FN-kontoret för mänskliga rättigheter i Genève 2009-2016.

Staffan de Mistura: FN:s sändebud i Afghanistan 2010-2011. 2014 utsågs han av generalsekreterare Ban Ki-moon till FN:s särskilda sändebud till Syrien.

Margot Wallström: FN:s generalsekreterares särskilda representant i frågor som rör sexuellt våld i konflikt 2010-2012.

Åke Sellström: Chef över den vapeninspektion som 2013 på FN:s uppdrag undersökte om kemiska vapen använts i Syrien.

Maria Appelblom: Chef för FN:s ständiga poliskapacitet sedan 2014, stationerad i Brindisi, Italien.

Hallå där!

Kristina Leuchowius, 33, från Skövde, arbetar på FN:s utvecklingsprogram UNDP i New York.

Foto: Lonei Muzramkengra

Hur började ditt intresse för globala frågor?

Med en politiskt aktiv pappa och en mamma som var lärare diskuterade vi ofta internationell politik och globala frågor hemma. Redan tidigt visste jag att jag ville arbeta mot orättvisor, för en bättre värld. På högstudiet hade jag en lärare i samhällsvetenskap vars passion för ämnet fördjupade mitt intresse ytterligare.

Vilka ämnen läste du på högskolan?

International Administration and Global Governance samt statsvetenskap, ekonomi och statistik.

Vilken väg tog dig från utbildning till FN-jobb?

Jag började på Utrikesdepartementet i Stockholm i bistandsgruppen på Östeuropa- och Centralasienheten. Efter volontärarbete i Kenya och kandidatuppsats genomförd som Minor Field Study i Tanzania arbetade jag ett tag för en organisation i Bryssel med utbildningsprogram för valobservatörer. Sedan arbetade jag i Rwanda för Sida med deras miljö- och naturresursprogram, samtidigt som jag skrev masteruppsats i Rwanda och Burundi. Därefter arbetade jag som Sidas handläggare för miljö- och civilsamhälle, fortfarande i Rwanda. När det kontraktet tog slut fick jag jobb hos Norwegian Peoples' Aid i Rwanda, som Programme Development and Quality Adviser. Det var denna bakgrund som gjorde att jag fick jobb hos UNDP i Bangkok.

Berätta om jobbet hos UNDP!

Jag arbetade vid UNDP:s regionkontor i Thailand som regional *M&E Specialist* för ett projekt mot människohandel.

”M&E” står för monitoring and evaluation och handlar om att bygga upp planerings- och rapporteringssystem som kan hjälpa en organisation att se vilka resultat den har lyckats åstadkomma och hur det som inte fungerat bra kan göras bättre i framtiden. I våras fick jag en ny tjänst hos UNDP och arbetar sedan i juli på huvudkontoret i New York som programanalytiker, på enheten “Development Impact Group”. Enheten ansvarar bl a för att UNDP internt arbetar på ett effektivt, transparent sätt och att de projekt och program som vi implementerar håller hög kvalitet och leder till hållbara och långsiktiga resultat.

Vad är det bästa med ditt jobb?

Att arbeta för FN innebär att du får vara med och påverka och driva igenom betydande och viktiga förändringar som leder till en bättre värld. En annan jättebra del är att dina kollegor kommer från hela världen vilket gör att du konstant har intressanta diskussioner och lär dig mycket om olika kulturer, arbetssätt och problemlösning. Jag känner mig väldigt ödmjuk och respektfull inför den enorma kunskap och erfarenhet som mina FN-kollegor har.

Har du några tips till dem som vill jobba för FN i framtiden?

Utlandserfarenhet, språkkunskaper och utbildning i det ämne du vill arbeta med är något som jag starkt rekommenderar att fokusera på. Sen tror jag att det är bra att noga tänka över vilka frågor och FN-organ du är intresserad av att arbeta med. Det kan ibland kännas trögt, och konkurrensen är stenhård, men ge inte upp om det är din dröm!

■ Karolin Joelsson

Linda Nordin lämnar FN-förbundet

”Arbetet mot barnnäktenskap en stor framgång”

FN-förbundets generalsekreterare Linda Nordin meddelade i juni att hon lämnar förbundet för ett chefsjobb på Utbildningsdepartementet. Hon har ingått i förbundets ledning sedan 2005.

– Vi måste börja med att informera och utbilda, därför att kunskap skapar engagemang, som leder till viljan att påverka, och blir till verktyg för att kunna agera.

Så sammanfattar Linda Nordin, Svenska FN-förbundets generalsekreterare 2010-2016, sin syn på hur förbundet påverkar enskilda och politiker i Sverige.

FN-förbundets roll är att utbilda och informera, men också att granska och påverka den svenska politiken. Förbundet samlar också in pengar till FN:s arbete i fält och samarbetar med den globala FN-rörelsen, tillägger hon.

LÄMNAR FN-FÖRBUNDET

I juni 2016 blev det känt att Linda Nordin skulle lämna FN-förbundet ett par månader senare för att bli chef på enheten för ungdomspolitik och folkbildning på Utbildningsdepartementet. Hon tillträdde sin post som generalsekreterare på FN-förbundet våren 2010. 2005-2009 var hon biträdande generalsekreterare på förbundet.

– Jag är stolt över vad vi tillsammans i vår rörelse har åstadkommit. Vi har flyttat fram positionerna, FN-förbundet har blivit en tydligare aktör i det svenska samhället. Det har varit ett bra och roligt teamarbete med medarbetare, ordförande Aleksander Gabelic och styrelse, säger hon.

Så, hur gick det till, rent praktiskt, när positionerna flyttades fram?

– Vår särskilda roll är att öka kunskap och

engagemang i Sverige om FN:s arbete och i FN-relaterade frågor samt att verka för ett bättre och starkare FN. Vårt arbete sker till stor del tillsammans med enskilda och med våra medlemsorganisationer, med målet att tillsammans påverka den förda politiken.

2013 tog förbundet fram en idéskrift, där frågor och arbetssätt utmejslades. Det handlar om att arbeta med ett antal frågor i taget, ta fram genomarbetade rapporter som underlag, engagera medlemmar i opinionsbildningen och ge rekommendationer till regeringen.

– Men allt arbete börjar med kunskaps-spridning, och det sker också via våra lokalföreningar. Vi har sammanställt ”engagemangspaket” för att underlätta det arbetet. Dessa innehåller förutom informationsmaterial också tips och idéer på politisk påverkan. Här finns exempelvis underlag till brev som föreningarna eller enskilda medlemmar kan skicka till lokal- eller rikspolitiker, förslag på uppföljning, och förslag på arrangemang i samband med insamlingar till speciella projekt. Sådana paket finns om barnnäktenskap, FN-soldater och mot etnisk diskriminering.

– Vår första digitala medlemsrekryteringskampanj, ”Lovebomb”, blev en stor framgång, inte minst bland unga. Den pågick våren 2016 och var samtidigt ett uppdrag mot hatbrott. Deltagarna skickade kärleksbrev till Sveriges regering med uppmaningen att agera mot hatbrott. 2 300 brev

Foto: FN-förbundet/Custav Kaiser

överlämnades så småningom till demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Kan du ge exempel på någon fråga som FN-förbundet drivit, som fått stort genomslag i politiken?

– Utan tvekan, lagen mot tvångs- och barn-
äktenskap! svarar Linda Nordin och
ögonen gnistrar av engagemang.

– Vi startade nätverket Stoppa barn-
äktenskap 2010 och har samarbetat brett
med flera organisationer för att stoppa barn-
äktenskap. Vi har drivit en omfattande
kampanj för att påverka svensk lagstift-
ning. Och vi har lyckats! Lagen mot tvångs-
och barnäktenskap trädde i kraft den 1
juni 2014. Det var en mycket stor framgång.
Barn- och tvångsäktenskap är ju helt
oacceptabelt. Tack vare lagen har ett antal
barn fått bättre chanser att få sina rättig-
heter tillgodosedda. Vår utgångspunkt
har hela tiden varit de universella mänskliga
rättigheterna – och dessa gäller ju också
i Sverige!

– FN-förbundet hade också framgång
när alliansregeringen 2013 beslutade att
skicka ett större antal svenska FN-soldater
till Mali. Sverige har sedan 1990-talet
drastiskt minskat sitt deltagande i FN-
ledda fredsfrämjande insatser. Under de
senaste åren hade vi färre än 30 personer
per månad i FN-ledda insatser. Nu är
siffran närmare 300 personer.

*Varför är det viktigt att Sverige deltar i
FN-ledda militära, fredsbevarande
operationer?*

– FN-ledda insatser,
till skillnad mot t ex
Nato-ledda, inte-
grerar alltid civilt
och militärt arbete
och FN har det
globala ansvaret
för fred och utveck-
ling. Och i detta holistiska arbete kan
Sverige bidra med välutbildade soldater
med goda kunskaper om demokrati, jäm-
ställdhet och mänskliga rättigheter (MR).
Det är viktigt att FN-insatserna inte
lämnas över till odemokratiska stater. Vi
måste hjälpas åt att bygga fred och svens-
ka soldater kan göra skillnad.

*Kan du nämna någon fråga, där förbundet
inte riktigt har fått gehör än och fortfarande
vill se en förändring?*

– Förbundets arbete för en svensk MR-
institution är bara delvis en framgång. Vi

arbetar sedan länge för att Sverige ska in-
rätta en institution som ser till att de
mänskliga rättigheterna förverkligas för
alla, på samma sätt och överallt i hela
landet. För brott mot mänskliga rättig-
heter förekommer även i Sverige. Skåne-
polisens registrering av romer, segregerad
bostads- och arbetsmarknad, ökat antal
hatbrott och hatpropaganda är exempel
på företeelser som kräver bättre kunskap
om människors rättigheter. Regeringen
har sagt att en sådan MR-institution
enligt FN:s Parisprinciper* ska skapas,
men än så länge har man inte avsatt
pengar för den i budgeten.

*Varför är det viktigt att inrätta en nationell
MR-institution?*

– Det handlar om universella mänskliga
rättigheter och att få kunskap om dessa.
De gäller alla oavsett etnicitet, religions-
tillhörighet, funktionsnedsättning, kön
eller sexuell läggning. En oberoende MR-
institution kan bistå t ex kommuner med
kunskap och utbildning, men också över-
vaka att svenska lagar och förordningar
överensstämmer med internationella
konventioner.

*Förbundet har också nyligen startat en
kampanj för att förmå regeringen att öka
det svenska stödet till minröjning?*

– Ja, Sverige har minskat stödet till min-
röjning med 37 procent sedan 2013. Det
är inte bra eftersom det ligger miljontals
minor kvar efter konflikter som utgör ett
stort hinder för utveckling. Minorna hindrar

barn från att gå i
skolan och bönder
från att bruka
jorden. Därför har
vi startat ett namn-
upprop mot minor
(#motminor) som
ska skickas till

ansvariga politiker. FN-förbundet jobbar
både med att sprida kunskap om minsitu-
ationen i världen och stödjer också min-
röjning i Demokratiska Republiken Kongo.

*Förändras FN-förbundets arbete i och med
att Sverige vid årsskiftet tar plats i FN:s
säkerhetsråd?*

– Säkerhetsrådsplatsen blir ett utmärkt
tillfälle att prata om FN-frågor med våra
målgrupper och bidra med kunskap och
information. Jag glad att Sverige kom in
och hoppas att vi kan bidra till att det
viktiga rådet fungerar bättre.

*Är du särskilt stolt över något som FN-
förbundet har gjort under din tid som
generalsekreterare, om vi nu bortser från
de redan nämnda, politiska påverkans-
framgångarna?*

– Världskollprojektet är ett spännande
och viktigt projekt. Det föddes 2009. En
opinionsundersökning bland svenska ung-
domar visade stora kunskapsluckor om
situationen i världen. Två av tre hade fel-
aktig bild av världen, fyra av tio hade helt
missat den enorma utveckling och de fram-
steg som gjorts under det senaste decenniet.
De kände inte till att fattigdomen minskat,
att fler människor har tillgång till rent
vatten och att en rekordstor andel barn i
världen börjar skolan. Bara för att nämna
några av framstegen. Ungdomarnas pes-
sism är farlig. Den kan leda till en känsla
av maktlöshet inför de svårigheter som
världen fortfarande står inför.

– Därför har FN-förbundet lanserat
Världskoll – en interaktiv webbsida med
quiz och en lärarhandledning, där man
kan lära sig om läget i världen med hjälp
av aktuell FN-statistik. Världskoll finns nu
även som App – och har nyligen lanserats
globalt! Den finns på engelska, franska och
spanska. Målet är väl att den ska finnas på
alla FN-språken, säger Linda, halvt på skämt.
Appen har fått mycket beröm – och vann
första pris i Swedish Learning Awards 2014.

*Vad tar du med dig från ditt arbete i FN-
förbundet?*

– Att saker är möjliga att genomföra, bara
tillräckligt många är engagerade. En bättre
värld är möjlig! Även om man måste ta för-
ändringarna i små steg, får man inte ge upp!

■ Nora Weintraub, frilansjournalist

* FN:s Parisprinciper antogs av FN:s general-
församling 1993. I dem fastslås vilka principer
som bör styra de nationella institutionernas
arbete för mänskliga rättigheter.

Sara Mohammad (i mitten) tog emot MR-priset 2016 den 2 juni vid ett seminarium i Stockholm om barn- och tvångsäktenskap. Medverkade gjorde även (från vänster) Michael Thörn, Länsstyrelsen i Östergötland, Linda Nordin, FN-förbundet, Kajsa Törnqvist Netz, Migrationsverket, och Aleksander Gabelic, FN-förbundet.

MR-priset 2016

Orädd kamp mot barnäktenskap och hedersförtryck

Årets mottagare av FN-förbundets MR-pris är Sara Mohammad som får priset för sitt arbete mot barnäktenskap och hedersförtryck.

Sara Mohammad är grundare av, och både verksamhetsledare och ordförande för, organisationen Glöm aldrig Pela och Fadime (GAPF). Hon har personliga erfarenheter av hedersförtryck; på tröskeln till ett tvångsäktenskap rymde hon, efter att ha misshandlats och hotats till livet av sin bror. Hon kom till Sverige som flykting 1993.

Under åren i Sverige har hon arbetat mot hedersrelaterat våld, främst genom GAPF men också för människorättsorganisationen AlmaEuropa samt som hederssamordnare åt Järfälla kommun.

– Den dagen jag flydde lovade jag mig själv att ägna mitt liv åt att försvara flickor mot barnäktenskap och tvångsäktenskap om jag överlevde. Jag håller det löftet högt, säger hon.

Sara Mohammad har under många år varit en framträdande debattör i frågor som rör hedersvåld, och hon har fått stark uppslutning likaväl som stark kritik. Hon är utsatt för hot och lever i dag med ständiga säkerhetsrutiner:

– Jag kan inte leva som andra och jag är naturligtvis påverkad av hoten även om

jag inte låter dem tysta mig. Jag måste anpassa vad jag gör till mina förutsättningar. När barnen var små levde jag med en klump i magen – de har inte valt att leva

med en mamma som hotas, berättar hon.

Samtidigt känner hon att hennes barn har fått en bra grund att stå på när de har sett unga människor passera genom hemmet i riktning mot ett bättre liv. Att de har fått se att det är möjligt och bra att hjälpa andra.

”I min värld är det rasistiskt att man ger rabatt på flickors och pojkars rättigheter för att de kommer från en annan kultur.”

– Det jag har gjort har räddat liv. Mina barn är stolta över sina föräldrar och den värdegrund vi har i familjen.

Sara Mohammad är fortfarande kontroversiell som människorättsaktivist. På Svenska FN-förbundets Facebooksida svallade debatten efter utnämningen, och i de kritiska inläggen förekom anklagelser om islamofobi och rasism.

Varför är det så?

– Vi har svårt att prata om mänskliga rättigheter när religion och kultur kommer i konflikt med dem. Att jag upplevs som ett så stort hot beror på att jag har min egen berättelse om hur kultur och religion kan förstöra en flickas liv. Jag har också träffat tusentals flickor och pojkar i Sverige som sökt stöd hos oss i GAPF och med mina erfarenheter som grund analyserar jag hur situationen ser ut. Det blir för mycket för några. De har svårt att bemöta mig eftersom de aldrig kan ta ifrån mig min berättelse.

Vad betyder priset för dig?

– Det är oerhört betydelsefullt, jag kan inte få ett finare pris. Mitt arbete mot barn- och tvångsäktenskap handlar om mänskliga rättigheter. Priset är en bekräftelse på att det jag gör är bra. Och det är ett ställningstagande mot hedersvåld och för mänskliga rättigheter för alla. I min värld är det rasistiskt att man ger rabatt på flickors och pojkars rättigheter för att de kommer från en annan kultur.

■ *Marika Sivertsson, frilansjournalist*

FN-förbundets MR-pris utdelas årligen och uppmärksammar viktigt arbete för mänskliga rättigheter i Sverige. I år lyder motiveringen:

”Årets MR-pristagare är en orädd och engagerad försvarare av flickors och unga kvinnors rättigheter. Som medlem i Svenska FN-förbundets nätverk mot barnäktenskap är hon med och arbetar för ett totalförbud mot barn- och tvångsäktenskap i Sverige. Årets MR-pristagare påminner oss om att många unga i Sverige fortfarande utsätts för hedersrelaterat våld. Som modig och aktiv debattör står hon upp mot rådande maktstrukturer och tvekar inte att tala klarspråk när det krävs.”

Etiopiska samhällen tar avstånd från könsstympning och barnäktenskap

Tre samhällen i Afarregionen i Etiopien höll i augusti en ceremoni där invånarna gemensamt tog avstånd från könsstympning och barnäktenskap. Det är en direkt effekt av FN:s arbete i området som får finansiering genom Svenska FN-förbundets Flickaprojekt.

FN-förbundets projekt Flicka har sedan 2011 givit stöd åt FN:s befolkningsfond UNFPA och dess arbete för flickors rättigheter i norra Etiopien. Genom utbildning och andra insatser är siktet inställt på att minska förekomsten av könsstympning och barnäktenskap, som tidigare varit vanliga traditioner i området.

Nu kommer den glädjande nyheten att tre samhällen i distriktet Afambo Woreda i Afarregionen den 6 augusti har genomfört ceremonier, där befolkningen gemensamt tagit avstånd från både könsstympning och barnäktenskap.

ETT NYTT KAPITEL

– Ett nytt kapitel startar nu för flickorna i Afambo Woreda, sa FN:s representant på plats vid ceremonin, och fortsatte:

– Efter en intensiv process med dialog och diskussioner har hela samhället samlats kring beslutet att säga nej till de här urgamla sederna som har orsakat så mycket smärta och lidande för otaliga generationer av kvinnor och flickor. En ny era ligger nu framför dessa samhällen och vi uppmanar till vaksamhet under de kommande dagarna och månaderna så att detta mödosamt uppnådda löfte inte bryts.

I programmet har UNFPA arbetat systematiskt tillsammans med lokala företrädare, religiösa ledare, klanledare, ungdomar, föräldrar och lärare. Man har

också tagit hjälp av mödravårdspersonal, sjukhuspersonal och personer som tidigare utfört könsstympning. Också rättsliga myndigheter har medverkat. Syftet har varit att informera om de många och allvarliga konsekvenserna av könsstympning och barnäktenskap och att därigenom förändra lokalsamhällets attityder.

En viktig roll i framgången spelar också de samtal och klubbar för gifta och ogifta flickor som har varit en del av programmet

BESÖK I OMRÅDET

FN-förbundet har tillsammans med bl a sina företagspartner besökt området och sett hur arbetet har gått framåt.

– Avståndstagandet från könsstympning och barnäktenskap visar att Flicka-projektet spelar en avgörande roll för FN:s möjligheter att arbeta för flickors och unga kvinnors rättigheter. Vi tackar alla som med sina bidrag har sett till att flickorna i Afambo Woreda nu går en ljusare framtid till mötes, säger Jens Petersson, tillförordnad general-sekreterare i Svenska FN-förbundet.

Under de senaste åtta åren beräknas omkring 10 000 flickor i Afambo Woreda-distriktet ha sluppit könsstympning tack vare FN-programmet. Bl a tack vare framgångsrik insamling i Sverige kunde programmet förra året utvidgas till nya delar av Afarregionen.

Lokalbefolkningen i Afambo Woreda-distriktet vid ceremonin den 6 augusti då man gemensamt tog avstånd från könsstympning och barnäktenskap.

Anne-Marie Nyberg Eklund,

61, från Sigtuna beställde FN-förbundets "Flickaarmband" och gav som julgåva till sina anställda vid Sigtuna Brukar Assistans. Hälften av intäkterna för armbandet går direkt till projektet Flicka som handlar om flickors rätt att inte bli könsstympade eller tvingas till barnäktenskap.

Hur fick du/ni idén att ge bort Flicka-armbandet som julgåva?

– Jag hade sett armbandet i någon tidning eller utskick, och när jag och min kollega sedan satt och funderade på julgåva till de anställda kom jag att tänka på det. Det kändes som en genial gåva, att kunna ge bort något fint som samtidigt bidrar till någonting större. En av medarbetarna har gjort mycket för att hjälpa flickor i sitt hemland Uganda, och det har varit inspirerande.

Hur togs julklappen emot av de anställda?

– Jag har nog aldrig fått så mycket respons på en julgåva! Allt var positivt! Många hörde av sig och var väldigt glada över att få något som hjälper utsatta människor. Jag kan verkligen rekommendera andra att göra samma sak, det här var mycket mer populärt än presentkort och annat!

Läs mer om Flicka på fn.se/flicka. Armbandet, och andra produkter som stödjer FN-förbundets arbete, finns att beställa i FN-shoppen på fn.se.

STÖD FLICKA

Swisha

valfritt belopp

till 1239000795* och

ange FLICKA

*Insamlade medel går via Insamlingsstiftelsen FN-fonden och dess 90-konto.

FN-rollespel i Rådhuset i Helsingborg. Den pampiga lokalen bidrar till atmosfären men gör också att antalet deltagare blir begränsat.

FN-rollespel skapar engagemang för globala frågor

Helsingborgs FN-förening har arrangerat ett årligt FN-rollespel för lokala gymnasieskolor sedan 2011. I år deltog ca 100 personer från åtta skolor.

Världshorisont har pratat med Elinore Ask, 20, ordförande i föreningen (och f ö den yngsta FN-föreningsordföranden i landet).

– Initiativet till rollespelet kom från vår väldigt aktiva ungdomssektion, och vi såg att det fanns ett intresse och engagemang för att lära sig mer om globala frågor och internationell politik, säger hon.

Rollespelen hålls i Helsingborgs rådhus och brukar hålla på i två dagar. Rådhusets lokaler gör att det hela känns mer verkligt och formellt, men det är lite trångt. Föreningen har tvingats sätta en gräns för antalet deltagande skolor och delegater, men ändå kunnat bjuda in några delegater från andra föreningar i distriktet.

En sak som projektledarna lärt sig under åren är vikten av att ha en god kontakt med

skolorna, och att alltid vara tillgängliga för att svara på frågor. De har också blivit bättre på att återanvända material, t ex regelboken.

Gensvaret från delegaterna har varit väldigt positivt. Många skriver i utvärderingen att de lärt sig mer om globala frågor och internationellt samarbete och blivit mer intresserade av vad som händer i världen.

– Lärarna brukar bli väldigt glada över att alla elever får komma till tals och öva på att prata inför publik. Vi ser hur även elever som till en början varit ganska blyga får bättre självförtroende, berättar Elinore.

Att öka medvetenheten om och intresset för globala frågor är ett av syftena med rollespelen, men de brukar också locka fler att bli medlemmar i föreningen och att engagera sig i

andra aktiviteter. Föreningen ordnar bl a föreläsningar, läxhjälp för ensamkommande flyktingbarn och olika aktiviteter för att uppmärksamma FN-dagar. Rollespelen drivs fortfarande till stor del av ungdomssektionen.

PLANERA I TID

Elinores tips till andra lokalföreningar som vill prova på att arrangera FN-rollespel handlar främst om att börja planera i god tid.

– Vi hade vårt rollespel i mars, men redan under hösten började vi planera. Vi kontaktade skolorna och såg till att hitta datum som passade med deras lov, nationella prov o s v. Vi hade också förberedelser i form av en studiecirkel, mini-rollespel och obligatorisk informationsträff. Delegaterna behöver få all information så tidigt som möjligt.

Hon tipsar också om att ta vara på de resurser och kompetenser som finns hos FN-förbundet.

– Det finns mycket material på hemsidan som föreningar kan använda sig av och skolhandläggarna har också stor erfarenhet av FN-rollespel.

■ Karolin Joelsson

Godislek gav minkunskap

Under Motorsportdagarna i Karlskoga uppmärksammade Karlskoga FN-förening Svenska FN-förbundets projekt Minor. En pedagogisk lek hjälpte till att sprida kunskap om minproblemet. Med frågan "Vill ni vinna godis?" fick man många personer att delta. "Ja!" svarade de flesta och fick till svar: "Först måste ni gå genom ett minfält med en bindel för ögonen så får vi se om ni kommer ut oskadade." De gick över fältet för att vinna godis, så är inte fallet i verkligheten. Det har de lärt sig.

Mångfald tema i Västerås

Västerås FN-förening tillsammans med Västmanlands FN-distrikt arrangerade en aktivitet i Västerås stadsbibliotek i maj med temat mångfald. Bl a deltog Vallbyskolans rektor Kerstin Hammarström Ahlström och talade om skolans samarbete med FN-distriktet. Tillsammans har man arbetat med frågor som hur man är en god kamrat, hur man kan visa solidaritet med krigsdrabbade länder och vilken betydelse rent vatten har i världen. Eleverna genomför ofta olika insamlingar för att bidra till en bättre värld.

Idrott och lekar glädde barn i Gävle

Ungdomssektionen i Gävle FN-förening anordnade en spontan idrottsaktivitet på nationaldagen den 6 juni för barnen i ett invandrartätt område. De arrangerade olika lekar och barnen bjöds på fika. Man hade också ordnat ansiktsmålning för dem. Barnen som deltog var mellan sju och elva år gamla och hade väldigt roligt under aktiviteterna.

Minröjning i Almedalen

Under politikerveckan i Almedalen i juli var FN-förbundet på plats med olika seminarier och aktiviteter och bl a kunde besökare röja minor på Sveriges enda minfält. Där kunde de också träffa Kent Paulusson, med mångårig erfarenhet av minröjningsarbete i bl a Irak, och volontärerna Matilda Lundin, från Stockholms FN-förening, och Hanna Blåhed, från Umeå FN-förening. De informerade om minproblematiken i världen och om FN-förbundets namnsamling för en värld utan minor.

UTDRAG UR HANNA BLÅHEDS DAGBOK:

Onsdag den 6 juli

Kära dagbok. Idag har jag träffat Staffan de Mistura. Det händer alltid någonting under Almedalsveckan, dag som natt. Och idag, efter panelsamtalet mellan Margot Wallström, Sveriges utrikesminister, och Staffan de Mistura, FN:s fredsmäklare, så dyker plötsligt de Mistura själv upp vid vårt minfält!

Häromdagen hamnade jag i ett samtal om minor med Svenska filminstitutets VD Anna Serner när hon med sällskap tog en paus i våra

vilstolar. Som den sanna cineast som jag förmodar att hon är så tipsade hon om en dansk film, *Under sanden*. Den skildrar hur unga krigsfångar från Nazityskland blir tvingade att gräva upp landminor längs den danska västkusten.

Imorgon packar vi ned minfältet. Det har varit fantastiskt att få gå på seminarium med Annika Söder, Margot Wallström och Linda Nordin. Det har varit häftigt att få byta några ord med Anders Kompass. Det har varit kul att fråga ministrar ifall de velat vara med på bild (för övrigt valde Ibrahim Baylan och Annika Söder att hålla upp samma skylt, "En minfri värld är möjlig"). Bilderna går att se på Twitter hos @FNförbundet!

Läs mer om uppropet mot minor på motminor.fn.se

Hanna Blåhed i minröjartagen i Almedalen.

Foto: Femilia Bergström

En kväll om urfolk i Amazonas

Vid Örnsköldsviks FN-förenings årsmöte och temakväll fick deltagarna lyssna till Maria Elfving som berättade om sin vistelse i Amazonas och visade spännande bilder. Hon berättade om

Foto: Tophjon Lindgren

ursprungsfolkens kamp för att skydda regnskogen som är både deras hem, apotek och källa till mat och vatten. Hon belyste allt från miljöskydd till ursprungsfolkens hantverk och traditionella smykestillverkning. De problem som ursprungsfolken ställs inför i den moderna tid vi lever i belystes och kopplingar till samernas kamp för att behålla tradition, språk och levnadssätt gjordes av publiken.

Maria berättade också om en expedition som hon medverkade i där det letades efter spår efter okontakade ursprungsfolk. Om det går att bevisa att ett ännu okontaktat ursprungsfolk lever på en plats kan den regionen klassas som ursprungsfolksterritorium och få ett starkt skydd av den brasilianska regeringen. Den västerländska kulturens negativa inverkan på ursprungsfolkens levnadsvanor lyftes också, då sjukdomar såsom diabetes, fetma och karies blivit allt vanligare.

Maria Elfving berättade om urfolk i Amazonas.

TIPSA LANDET RUNT:

Skicka ditt tips till:
varldshorisont@fn.se och skriv
"Landet runt" i ämnesraden

ENGAGERA DIG LOKALT

Ju fler som engagerar sig, desto mer kan vi åstadkomma tillsammans! Som medlem är du välkommen att vara med i och forma verksamheten i din lokala FN-förening. Möjligheterna är många! Ta kontakt med din FN-förening via www.fn.se (Engagera dig).

FN-förbundet på bokmässan

FN-förbundet medverkar på bokmässan i Göteborg 22-25 september. Vi har vår FN-monter på Internationella Torget en trappa upp. Nytt material och nya aktiviteter utlovas.

Torsdag 22/9 kl 09.15 har vi ett frukostseminarium på Stora Scenen på Internationella Torget: *Hur skyddas barns rättigheter i en humanitär katastrof?* Samma dag kl 16.00 har vi seminariet *Världen i skolan* med bl a Staffan Landin, författare till boken "Blir världen bättre?".

Fredag 23/9 kl 14.20 har vi seminariet *Hållbar utveckling är målet – vad bidrar Sverige med?* med bl a FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic. Samma dag kl 15.20 har vi seminariet *Vilken roll har FN i genomförandet av Agenda 2030?* med bl a Caroline Åberg, UNDP:s representant i Sverige. Samma dag kl 18.00 har vi seminariet *Feminism – nyckeln till utveckling för alla?* med bl a Birgitta Ohlson, L.

Lördag 24/9 kl 17.40 har vi seminariet *Klüftiga mål!* med FN-förbundets goodwill-ambassadör Carolina Klüft.

Fira FN-dagen med oss!

Välkommen till FN-förbundets årliga seminarium inför FN-dagen! Vi firar FN och diskuterar en aktuell FN-fråga. Seminariet äger rum den 21 oktober i Stockholms Konserthus.

Läs mer i kalendariet på fn.se.

Höstens kurser

FN-förbundet erbjuder följande kurser under hösten 2016:

1/10: A-kurs om FN i Stockholm

7/10: B-kurs om mänskliga rättigheter i Malmö

12/11: B-kurs om utveckling i Göteborg

19/11: A-kurs om FN i Umeå

Läs mer på fn.se/kalender.

C-kurs Genève 30 okt – 4 nov

Du som har gått FN-förbundets A- och B-kurser eller har motsvarande kunskaper från annat håll är välkommen att följa med på vår C-kurs till Genève! Där får du besöka olika FN-organ, träffa FN-tjänstemän, NGO-representanter och ambassadörer och på plats lära dig mer om hur FN-

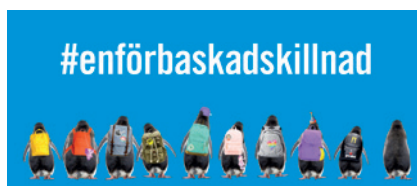
systemet ser ut i praktiken. Obs! Begränsat antal platser! Läs mer på fn.se/kalender.

Årets skolmaterial inför FN-dagen

Inför FN-dagen tar FN-förbundet fram ett skolmaterial med olika delar som passar från lågstadiet till gymnasiet. Årets material som handlar om utbildning är nu klart. Välkommen att ladda ner eller beställa materialet på fn.se/fndagen.

Filmtips

Det finns korta filmer om projekten Flicka och Skolmat med diskussionsfrågor. Se filmerna på fn.se/flicka och fn.se/skolmat. Det finns även en nyproducerad kortfilm, "En förbaskad skillnad", som kan ses på varldskoll.se/film. Filmen kompletteras med ett skolmaterial inför FN-dagen som presenteras här ovan. Det finns också en kort film om betydelsen av flickors och kvinnors utbildning, "Utbildning för jämställdhet", med diskussionsfrågor. Se den på fn.se/fndagen!

Nya FN-rollspel

Ett FN-rollspel om rättigheter för barn på flykt samt ett om Mål 16 i Agenda 2030 (fred och frihet från våld) kan laddas ner på fn.se/fnskola.

Internationella praktikanter

Följande personer praktiserar under höstterminen 2016 hos FN-förbundets systerorganisationer ute i världen: Joel Ahlgren (*Armenien*), Martina Banér (*Georgien*), Tove Forsbacka Karlsson (*Zimbabwe*), Sauda Luzze (*Tanzania*). Följ deras arbete på Ungbloggen.se.

Bidrag för aktiviteter

FN-föreningar och distrikt kan söka bidrag från FN-förbundet för aktiviteter under hösten om Agenda 2030, projektet Flicka och Skolmat samt Världskoll. Blanketter finns på fn.se/projektbidrag.

Praktikanter i Stockholm

På FN-förbundets kansli praktiserar följande personer under hösten 2016: Isatou Bah (*utveckling*), Karolin Joelsson (*Världshorisont, webb och Globalis*), Lina Jörgensen (*kampanj*), Karin Uhlén (*skolverksamheten*), Rebecka Zackrisson (*Världskoll*).

Ny FN-skola

Till läsåret 2016-17 välkomnar vi en ny FN-skola: Värnhemsskolan i Malmö. Nu finns det 31 FN-skolor i Sverige!

Seminarier om mänskliga rättigheter

FN-förbundet medverkar vid MR-dagarna som i år äger rum i Malmö den 17-19 november. Inför den internationella dagen för mänskliga rättigheter hålls ett seminarium i Stockholm den 9 december. Läs mer i vårt kalendarium på fn.se!

Nya ambassadörer

FN-förbundet har utbildat 27 unga medlemmar till ambassadörer. Deras hedersuppdrag under ett läsår är att informera om *Agenda 2030* och FN-förbundets projekt Flicka och Skolmat. Information om dem och deras uppdrag finns på fn.se/ambassadorer.

Utställningar

FN-föreningar, distrikt, FN-skolor och riksorganisationer kan låna fotoutställningar om projekten Flicka, Skolmat och Jämställdhet – nyckeln till utveckling samt en interaktiv utställning om minröjning. För information kontakta FN-förbundet på info@fn.se.

Personaltyt

Linda Nordin har slutat som generalsekreterare på FN-förbundet. Förbundets biträdande generalsekreterare Jens Petersson är tills vidare tillförordnad generalsekreterare. Ny utvecklingshandläggare är Karin Johansson, ny organisationssekreterare är Magnus Thorn och ny ungdomssekreterare är Caroline Wrangsten.

Pernilla Bergström vikarierar som kampanjansvarig och Marie Malm som insamlingsansvarig.

ALEKSANDER GABELIC
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

ETT MODERNT OCH EFFEKTIVT FN ÄR NÖDVÄNDIGT

Ett moderniserat FN behövs mer än någonsin. Vi lever i en orolig tid med krig och konflikter. Situationen i Syrien påminner oss om hur skör civilisationen är och vilka konsekvenser krig får för människor. Det understryker också hur viktigt det är att det finns ett internationellt samfund som fungerar och faktiskt klarar av att förebygga och hantera konflikter och katastrofer.

FN:s roll och betydelse har diskuterats sedan organisationens bildande 1945. Det kalla kriget förlamade i många avseenden FN och dess säkerhetsråd, men det gjorde inte organisationen irrelevant. Tvärtom har FN utvecklats till att vara både fredens försvarare och den största aktören för humanitära insatser och utvecklingssamarbete.

När FN:s säkerhetsråd, och främst de permanenta medlemmarna, sviker människorna i Syrien abdikerar de från sitt ansvar och grunden för själva FN-tanken. Men FN gör trots det skillnad för miljontals människor. Vi borde säga det oftare, inte minst i Sverige som ger stort stöd till FN:s arbete.

Som FN-vänner påminner vi ständigt om att organisationen är relevant. Samtidigt är det viktigt att vi också pekar på de brister som finns och som behöver åtgärdas. Ett sådant exempel är FN:s fredsfrämjande insatser och deras kvalitet och professionalitet. När sexuella övergrepp uppdagas måste det få konsekvenser för förövarna. Anders Kompass visade både mod och ansvarstagande när han rapporterade om missförhållanden. FN har länge deklarerat nolltolerans för sexuella kontakter mellan FN-personal och civilbefolkning.

Något är fundamentalt fel när truppbidragande medlemsländer inte lever upp till sina åtaganden mot dem som de är satta att skydda. Det skadar FN:s trovärdighet och stöd hos allmänheten.

Det sägs ibland att om FN inte fanns så skulle vi behöva skapa organisationen igen. Inget land kan klara sig på egen hand, vilket flyktingkrisen, klimatfrågorna och kampen mot den internationella terrorismen visar. Vi behöver ett FN som inte hindras av egenintressen, isolationism och nationalism. Ansvar vilar tungt på FN:s säkerhetsråd men också på övriga medlemsländer.

FN står inför stora utmaningar men även möjligheter. Framgång med klimatavtalet i Paris och Agenda 2030 med de sjutton nya globala målen är landvinningar som är viktiga i sig och visar på FN:s normativa roll. FN-rörelsen i Sverige och övriga världen har en viktig uppgift att påverka beslutsfattare och statstjänstemän att prioritera det politiska och ekonomiska stödet till FN. För vår del är det särskilt aktuellt när Sverige vid årsskiftet intar en plats i FN:s säkerhetsråd.

Ett modernt och effektivt FN är nödvändigt om vi ska uppnå visionen om en bättre värld. Lösningen är att stärka och utveckla organisationen – inte att avveckla eller marginalisera den. I en orolig tid behövs FN mer än någonsin.

Slutligen vill jag tacka FN-förbundets generalsekreterare Linda Nordin, som har valt att gå vidare till andra uppgifter, för ett mycket bra samarbete och önska henne lycka till.

Nästa nummer

... av *Världshorisont* kommer ut den 5 december och ska handla om klimatfrågan.

Frågan om hur vi ska kunna hejda klimatförändringarna och mildra effekterna av dem är avgörande för mänsklighetens framtid. Kännbara klimatförändringar drabbar redan utsatta befolkningsgrupper i olika delar av världen och effektiva åtgärder brådskar. *Världshorisonts* temanummer belyser olika aspekter av ämnet och synar viktiga processer på området. Vi lyfter också fram människor som redan berörs direkt av denna globala ödesfråga.

Hjälptill till att sprida kunskap och engagemang om globala frågor

Foto: FWR Kollar

med hjälp av *Världshorisont*! Beställ en bunt av tidningen och dela ut den bland vänner, kollegor eller andra intresserade. Kontakta oss på: vardshorisont@fn.se.

KRIGET ÄR INTE SLUT
SÅ LÄNGE SOM 80% AV DE SOM
DÖDAS
ELLER SKADAS AV MINOR ÄR
CIVILA

Minor hindrar flyktingar från att återvända hem när konflikter har ebbat ut. Minor hindrar bönder från att bruka sin mark och barn från att gå i skolan. Minor dödar oskyldiga människor varje dag och hindrar långsiktig utveckling.

Svenska FN-förbundet stödjer FN:s minröjningsorganisation och arbetet för en värld utan minor. Genom vårt projekt Minor ser vi till att ditt bidrag skapar en tryggare värld. Bli månadsgivare eller skänk en gåva på www.fn.se/minor. Tillsammans kan vi göra skillnad!

Sms:a **MINA** till 72 909 så skänker du 50 kr och röjer 5 m².